

Adresseliste

Deres ref

Vår ref

Dato

15/169-

17.03.2015

Avgjørelse av klage over vedtak om skadefelling av gaupe i Fræna kommune

Klima- og miljødepartementet viser til klage 10. desember 2014 fra Fræna beitelag og 16. desember 2014 fra Møre og Romsdal fylkeskommune over Miljødirektoratet sitt vedtak 27. november 2014 om å omgjøre Fylkesmannen i Møre og Romsdal sitt vedtak om skadefelling av gaupe i Fræna kommune.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratet sitt vedtak 27. november 2014 om å omgjøre Fylkesmannen i Møre og Romsdal sitt vedtak 5. november 2014 om skadefelling av gaupe i Fræna kommune. Departementet kan vanskelig se at vedtaket tilfredsstiller alle kriteriene i rovviltforskriften § 9 for å iverksette betinget fellingstillatelse, blant annet er vedtaket ikke i tilstrekkelig grad begrunnet i behovet for å avverge pågående eller nært forestående skader, eller rettet mot bestemte individer og begrenset til et bestemt område. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Bakgrunn

Fylkesmannen i Møre og Romsdal ga 12. august 2014 tillatelse til skadefelling av gaupe i et geografisk avgrenset område i Fræna kommune frem til 31. oktober 2014. Etter søknad utvidet fylkesmannen 15. oktober 2014 tillatelsen til å gjelde hele Fræna kommune. I nytt vedtak 5. november 2014 utvidet fylkesmannen fellingstillatelsen til å gjelde frem til 23. desember 2014. Miljødirektoratet omgjorde 27. november 2014 fylkesmannen sitt vedtak og ba om at fellingsforsøk måtte stanses. Fræna beitelag påklagde Miljødirektoratets vedtak 10. desember 2014. Møre og Romsdal fylkeskommune påklagde vedtaket 16. desember 2014. Miljødirektoratet opprettholdt sitt vedtak 8. januar 2014.

Klagers anførsler

Fræna beitelag viser til at det minst er 6 ulike gauper i Fræna kommune, og at disse har stort

skadepotensiale i et område der det ikke skal være ynglende gaupe. Gaupejakta har vist seg å være vanskelig, ikke minst fordi det i de kystnære områdene ofte er mangel på sporsnø.

Beitelaget ønsker at Miljødirektoratets vedtak endres slik at det blir gitt tillatelse til skadefelling helt frem til ordinær jakt i februar 2015. Møre og Romsdal fylkeskommune viser til at denne delen av region 6 ikke skal ha ynglende gaupe, og at det må være en lav terskel for uttak av gaupe.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet viser til at det aktuelle området i Møre og Romsdal ikke er avsatt til ynglende gaupe i forvaltningsplanen for region 6. Som beiteprioritert område skal det være enklere å ta i bruk felling som forebyggende tiltak her sammenlignet med rovdyprioriterte områder. Miljødirektoratet ser derfor at det i visse tilfelle kan være rett å bruke skadefelling som virkemiddel, så lenge vilkårene etter § 9 i rovviltforskriften er oppfylt.

Ved vedtak om skadefelling skal blant annet potensialet for fremtidige skader vurderes. Direktoratet viser til at de aller fleste sauer har vært inne fra utmarksbeite siden september/oktober, og at det akutte skadepotensialet er begrenset. I 2014 fastslo SNO gaupe som tapsårsak for 3 lam i Fræna kommune. Fylkesmannen har gitt erstatning for tap av til sammen 4 sau og 31 lam til gaupe i samme kommune i 2014.

Direktoratet viser til at det i visse tilfelle kan være aktuelt å felle rovvilt på skadefellingstillatelse på vinteren for å hindre fremtidig skade ved beiteslipp. Det viktigste virkemiddelet for å regulere gaupebestanden og redusere gaupeskader er likevel ordinær jakt, som er i månedene februar og mars. Det betyr etter direktoratets mening at det i dette tilfellet er andre tilgjengelige forebyggende tiltak i perioden fram til beiteslipp, noe det skal tas særlig hensyn til ved vurderingen av om det skal iverksettes betinget skadefelling.

Videre viser direktoratet til at skadefelling i størst mulig grad skal rettes mot det skadegjørende individet, og at forskriften derfor sier at fellingsvedtak skal være begrenset i tid og rom. I dette tilfellet har fylkesmannen i praksis tillatt skadefelling i en sammenhengende periode på 4,5 måneder, og for en stor del av perioden i hele Fræna kommune. Miljødirektoratet mener denne perioden er for lang og ikke forenlig med innholdet i forskriften.

Når det gjelder Fræna beitelag sin påpeking av at mangel på sporsnø gjør det nødvendig å nytte en større del av vinterhalvåret til å kunne gjennomføre felling, viser direktoratet til at dette er en felles problemstilling for store deler av landet, og som kan variere fra år til år. Jakttiden for gaupe er likevel fast for hele landet, og skadefelling skal være innrettet mot skadegjørende enkeltindivid, og ikke fungere som en mulighet til å utvide jakttiden, jf rovviltforskriften §11.

Miljødirektoratet mener på denne bakgrunn av fylkesmannens vedtak 5. november 2014 ikke tilfredsstiller kravene i rovviltforskriften § 9 og dermed er ugyldig. Miljødirektoratet omgjør derfor fylkesmannen sitt vedtak med hjemmel i forvaltningsloven § 35, første ledd punkt c.)

Miljødirektoratet ser ikke at klagen tilfører ny informasjon som endrer forutsetningene

for deres vedtak om omgjøring av Fylkesmannen i Møre og Romsdal sitt vedtak om skadefelling av gaupe. Direktoratet mener vedtaket av 5. november er i strid med de vilkår som skal være til stede for å iverksette betinget skadefelling etter rovviltforskriften § 9.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Saken behandles etter naturmangfoldloven (nml) § 18 og § 77 og rovviltforskriften § 9, jf. § 8. Rovviltforskriften §9, jf. § 8 gir fylkesmannen hjemmel til å iverksette betinget fellingstillatelse for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltmynden.

Etter rovviltforskriften § 9 skal skadefelling bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Videre skal fellingen være rettet mot bestemte individer og vedtaket om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr.

Klima- og miljødepartementet viser til at det gjennom rovviltforliket fra 2011 er fastsatt bestandsmål for alle de store rovdyra, både på landsbasis og for den enkelte rovviltregion. Dette gjelder også for gaupa og for region 6. I tillegg er det utarbeidet forvaltningsplaner som viser hvilke områder som er prioritert for beite og hvilke som er prioritert for rovdyr. Fylkesmannens vedtak i denne saken gjelder område i Fræna kommune som ikke er avsatt til ynglende gaupe.

Det sentrale virkemiddelet for å forvalte gaupebestanden så nær det vedtatte bestandsmålet som mulig, både på landsbasis og i hver enkelt region, er ordinær jakt i form av kvotejakt. Kvotejakt for gaupe gjennomføres felles for hele landet med jaktstart 1. februar. For årene 2013 til 2015 er det åpnet for kvotejakt på gaupe i region 6 med kvote på henholdsvis 33, 11 og 22 gauper.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har gitt tillatelse til skadefelling for en lang periode, der det i store deler av perioden ikke er dyr på beite. Skadefellingstillatelsen kan derfor vanskelig i tilstrekkelig grad begrunnes i behovet for å avverge pågående eller nært forestående skader. Hensynet til å avverge fremtidige skader i beitesesongen 2015, skal etter departementets mening primært ivaretas gjennom kvotejakta i 2015 med jaktstart 1. februar 2015.

Vedtaket om skadefelling er for en stor del av perioden gjort gjeldende for hele Fræna kommune. I følge Fræna beitelag er det minst 6 ulike gauper i Fræna kommune. Miljødirektoratet opplyser at det er et relativt lavt skadeomfang på grunn av gaupe i Fræna kommune. Departementet kan derfor vanskelig se at vedtaket tilfredsstiller kravet om at det skal være rettet mot bestemte individer og begrenset til et bestemt område, i den hensikt å ta ut bestemte dyr som har forvoldt eller forventes å forvolde skade.

Departementet er på denne bakgrunn enig med Miljødirektoratet i at Fylkesmannen i Møre og Romsdal sitt vedtak 5. november 2014 på de nevnte punkter ikke tilfredsstiller kriteriene i rovviltforskriften § 9 for å kunne effektivt iverksette betinget fellingstillatelse. Miljødirektoratets vedtak av 27. november 2014 står dermed ved lag.

Departementet gjør også oppmerksom på at kommuner, herunder fylkeskommuner, i utgangspunktet ikke har klagerett på vedtak om jakt eller felling av rovvilt i medhold av rovviltforskriften.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratet sitt vedtak 27. november 2014 om å omgjøre Fylkesmannen i Møre og Romsdal sitt vedtak 5. november 2014 om skadefelling av gaupe i Fræna l kommune. Departementet kan vanskelig se at vedtaket tilfredsstiller alle kriteriene i rovviltforskriften § 9 for å iverksette betinget fellingstillatelse, blant annet er vedtaket ikke i tilstrekkelig grad begrunnet i behovet for å avverge pågående eller nært forestående skader, eller rettet mot bestemte individer og begrenset til et bestemt område. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE

Adresseliste:

Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404 MOLDE
Fræna beitelag v/Atle Moen		6440 Elnesvågen